

მცენარეთა დაცვის სახელმწიფო კონტროლის 2023 წლის პროგრამა

მუხლი 1. შესავალი

1. აღნიშნული პროგრამა შემუშავებულია „სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის“, „პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების შესახებ“ და „სავალდებულო სერტიფიცირებისადმი დაქვემდებარებული სასოფლო-სამეურნეო კულტურათა ჯიშების გასავრცელებლად დაშვებისა და მეთესლეობის შესახებ“ საქართველოს კანონების მოთხოვნების შესაბამისად და წარმოადგენს ფიტოსანიტარიული სახელმწიფო კონტროლის 2023 წლის სამოქმედო გეგმას.

2. მცენარეთა დაცვის სახელმწიფო კონტროლი მოიცავს სახელმწიფო პროგრამით გათვალისწინებული მცენარეთა საკარანტინო და ხვა საშიში მავნე ორგანიზმების კონტროლს, ლაბორატორიულ გამოკვლევებს, პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების შემოტანასთან, მარკირებასთან, შენახვასთან, წარმოებასთან (დაფასობასთან), რეალიზაციასთან, გამოყენებასთან დაკავშირებული პირების საქმიანობის კონტროლს, პესტიციდების ხარისხის კონტროლს და შესაფუთი ხის მასალის მარკირების უფლების მქონე პირების კონტროლს.

3. პროგრამით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელება ხელს შეუწყობს: ქვეყნის ფიტოსანიტარიული მდგომარეობის შესწავლასა და შეფასებას, ქვეყანაში „სანიმუშო სასოფლო-სამეურნეო პრაქტიკის“ დანერგვას, მოსალოდნელი ეკონომიკური ზარალის თავიდან აცილებას, ქვეყნის მოსახლეობის უვნებელი სურსათით უზრუნველყოფას, საექსპორტო პოტენციალის გაზრდას, მოსახლეობის ჯანმრთელობისა და გარემოს დაცვას, შიდა ბაზრის ეფექტიან ფუნქციონირებას.

მუხლი 2. პროგრამის საფუძვლები

1. პროგრამის განხორციელების სამართლებრივი საფუძველია: სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსი; FAO-ს „პესტიციდების განაწილებისა და გამოყენების წესების საერთაშორისო კოდექსი“; „როტერდამის კონვენცია ცალკეული საშიში ქიმიური

ნივთიერებებითა და პესტიციდებით საერთაშორისო ვაჭრობის სფეროში წინასწარ დასაბუთებული თანხმობის პროცედურის შესახებ“; „პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების შესახებ“ საქართველოს კანონი; ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევათა კოდექსი; „ფიტოსანიტარიული სერტიფიკატისა და რეექსპორტის ფიტოსანიტარიული სერტიფიკატის ფორმებისა და გაცემის წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2010 წლის 31 დეკემბრის №427 დადგენილება; „ფიტოსანიტარიული სასაზღვრო-საკარანტინო და ვეტერინარული სასაზღვრო-საკარანტინო კონტროლის განხორციელების წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 20 სექტემბრის №463 დადგენილება; „საკარანტინო და სხვა საშიში მავნე ორგანიზმების შეღწევისა და გავრცელებისაგან საქართველოს ტერიტორიის ფიტოსანიტარიული დაცვის წესების თაობაზე საქართველოს სოფლის მეურნეობის მინისტრისა და საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 25 იანვრის №2-7-№33 საერთო ბრძანება; „ტექნიკური რეგლამენტის - „ბაზარზე განთავსებული პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების კონტროლის და ნიმუშის აღების წესის“ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №447 დადგენილება; „ტექნიკური რეგლამენტის-„პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების მარკირების წესის“ დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №427 დადგენილება; „ტექნიკური რეგლამენტის-„პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების შენახვის, ტრანსპორტირების, რეალიზაციისა და გამოყენების წესების“ დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №451 დადგენილება; „იმ ბიზნესოპერატორის აღიარების წესი, რომლის საქმიანობა დაკავშირებულია მცენარეთა დაცვის სფეროსთან“ საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 13 დეკემბრის №590 დადგენილება; „ტექნიკური რეგლამენტის-„პესტიციდების წვრილი დაფასოების ორგანიზების წესის“ დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №437 დადგენილება; „საქართველოში გამოსაყენებლად ნებადართული აგროქიმიკატების სახელმწიფო კატალოგის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2022 წლის 15 ივლისის №2-501 ბრძანება; „საქართველოში

გამოსაყენებლად ნებადართული პესტიციდების სახელმწიფო კატალოგის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2020 წლის 14 იანვრის №2-29 ბრძანება; „ტექნიკური რეგლამენტის „შესაფუთი ხის მასალის რეგულირების წესის“ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 14 სექტემბრის №477 დადგენილება; „ტექნიკური რეგლამენტი „კარტოფილის კიბოს კონტროლის წესის“ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 25 ივნისის №305 დადგენილება; „ტექნიკური რეგლამენტის - „სიმინდის დასავლეთის ხოჭოს წინააღმდეგ ბრძოლის წესის“ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 11 იანვრის №11 დადგენილება; „კარტოფილის ცისტანი ნემატოდების კონტროლის წესის“ დამტკიცების შესახებ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 1 ივლისის №302 დადგენილება“, „ტექნიკური რეგლამენტის- „კარტოფილის რგოლური სიდამპლის კონტროლის პროცედურების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 15 დეკემბრის № 553 დადგენილება; „ტექნიკური რეგლამენტის - „კარტოფილის მურა სიდამპლის კონტროლის პროცედურების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 29 დეკემბრის №602 დადგენილება და სხვა ნორმატიული აქტები.

2. პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების სახელმწიფო კონტროლი განხორციელდება ქიმიური და ბიოლოგიური მცენარეთა დაცვისა და აგროქიმიური საშუალებების მწარმოებელ (დამფასოებელ), შემნახველ საწარმოში, პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების სარეალიზაციო ქსელში.

3. სახელმწიფო კონტროლის განსახორციელებლად საჭირო თანხები ანაზღაურდება სახელმწიფო ბიუჯეტით გათვალისწინებული ასიგნებებიდან.

მუხლი 3. პროგრამის მიზნები

პროგრამის მიზანია:

ა) საქართველოში წარმოებული მცენარეების, მცენარეული პროდუქტის საექსპორტო პოტენციალის ხელშეწყობის მიზნით, წარმოებისა და დასაწყობების ადგილებში ქვეყანაში არარეგისტრირებული საკარანტინო მავნე ორგანიზმების

გავრცელების პრევენციისათვის მათი არსებობის და ქვეყნის ტერიტორიაზე რეგისტრირებული საკარანტინო მავნე ორგანიზმების გავრცელების არეალის დადგენა;

ბ) ქვეყნის ტერიტორიაზე მავნე ორგანიზმების მონიტორინგი, მათი მასობრივი გავრცელებით გამოწვეული მცენარის სიჯანსაღის საფრთხისა და სოფლის მეურნეობაში დიდი ეკონომიკური ზარალის თავიდან ასაცილებლად;

გ) პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების რეგულირება მათი მიმოქცევისა და გამოყენებისას. პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების წარმოების (დაფასოების), შემნახველი და სარეალიზაციო ობიექტების, ბაზარზე განთავსებული პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების ხარისხის, მარკირების სახელმწიფო კონტროლისა და მონიტორინგის განხორციელება მაღალი, ხარისხიანი და უვნებელი მოსავლის მიღების და მოქმედი წესების დარღვევების აღმოფხვრის მიზნით;

მუხლი 4. პროგრამის განხორციელების უფლებამოსილება

1. სახელმწიფო კონტროლს ახორციელებენ სააგენტოს უფლებამოსილი პირები.

2. სახელმწიფო კონტროლის განხორციელებისას გამოვლენილ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევებზე სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 65-ე, 72-ე და 74-ე მუხლების საფუძველზე სააგენტოს უფლებამოსილი პირი გამოწერს საჯარიმო ქვითარს.

მუხლი 5. საკარანტინო და სხვა საშიში მავნე ორგანიზმების ზედამხედველობა და მონიტორინგი

1. „ფიტოსანიტარიული სასაზღვრო-საკარანტინო და ვეტერინარული სასაზღვრო-საკარანტინო კონტროლის განხორციელების წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 20 სექტემბრის №463 დადგენილებით დამტკიცებული წესის დანართით №10 განსაზღვრულია საქართველოსათვის საკარანტინო მავნე ორგანიზმების (საქართველოში

არარეგისტრირებული და საქართველოში შეზღუდულად გავრცელებული) ნუსხა, რომელთა მიმართ უნდა განხორციელდეს ფიტოსანიტარიული კონტროლი მცენარეებითა და მცენარეული პროდუქტებით საერთაშორისო ვაჭრობისას, ასევე ქვეყნის შიგნით, იმპორტიორი ქვეყნებისათვის საკარანტინო მნიშვნელობის მქონე მავნე ორგანიზმებისაგან თავისუფალი ზონების, ქვეყნის ფიტოსანიტარიული მდგომარეობის, დადგენისათვის, რაც ერთ-ერთი აუცილებელი მოთხოვნაა მცენარეებითა და მცენარეული პროდუქტებით საერთაშორისო ვაჭრობის განხორციელების პროცესში.

2. საექსპორტო პოტენციალის მქონე მცენარეული პროდუქციის ექსპორტის შეუფერხებლად განხორციელების მიზნით, იმპორტიორი მხარის ფიტოსანიტარიული მოთხოვნების შესაბამისად, მოყვანისა და დასაწყობების ადგილებში პროდუქციის სახეებისა და მათთვის დამახასიათებელი სპეციფიური საკარანტინო და სხვა რეგულირებადი მავნე ორგანიზმების გამოსავლენად, ასევე ფიტოსანიტარიული მდგომარეობის შეფასებისათვის განხორციელებული კონტროლისას აღებული ნიმუშების ლაბორატორიული გამოკვლევები.

3. მცენარის, მცენარეული პროდუქტისა და სხვა ფიტოსანიტარიული რეგულირებადი ობიექტის მწარმოებელ, გადამამუშავებელ ან/და დისტრიბუტორ ბიზნესოპერატორთა სახელმწიფო კონტროლის განხორციელებისათვის „სავალდებულო სერტიფიცირებისადმი დაქვემდებარებული სასოფლო-სამეურნეო კულტურათა ჯიშების გასავრცელებლად დაშვებისა და მეთესლეობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-12 მუხლის, „მცენარის, მცენარეული პროდუქტისა და სხვა ფიტოსანიტარიული რეგულირებადი ობიექტის მწარმოებელ, გადამამუშავებელ ან/და დისტრიბუტორ ბიზნესოპერატორთა ვალდებულებებისა და მათი აღრიცხვის წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 29 დეკემბრის №619 დადგენილების, „სავალდებულო სერტიფიცირებისადმი დაქვემდებარებული სასოფლო-სამეურნეო კულტურათა ჯიშების თესლისა და სარგავი მასალის ეტიკეტირების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 13 ივნისის №336 დადგენილების, „სავალდებულო სერტიფიცირებისადმი დაქვემდებარებული

სასოფლო-სამეურნეო კულტურათა ჯიშების თესლისა და სარგავი მასალის სერტიფიცირების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 13 ივნისის №337 დადგენილების შესაბამისად, ქვეყნის მასშტაბით სანერგე მეურნეობებში ფიტოსანიტარიული მდგომარეობის შეფასების, სსიპ სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევით ცენტრთან ერთობლივად ინსპექტირებების განხორციელების მიზნით, კვალიფიციური სანერგე მეურნეობების მიერ წარმოებული სარგავი მასალის ჯიშობრივი და ფიტოსანიტარული კონტროლის განხორციელება და საჭიროების შემთხვევაში ნიმუშების აღება „საკვალიფიკაციო მოთხოვნები სანერგე მეურნეობისთვის, რომელიც აწარმოებს ხეხილის გასამრავლებელ მასალასა და ნერგებს“ საქართველოს მთავრობის 2021 წლის 28 სექტემბერის №478 დადგენილების დანართი №5-ით განსაზღვრულ საკარანტინო მავნე ორგანიზმებსა და რეგულირებად არასაკარანტინო მავნე ორგანიზმებზე, რომლებისგანაც თავისუფალი უნდა იყოს ის ხეხილის გასამრავლებელი მასალა და ხილის ნერგები, რომლებიც ეკუთვნის სასოფლო-სამეურნეო კულტურათა ნუსხით განსაზღვრულ სახეობებს.

4. წლის განმავლობაში განხორციელდება:

ა) გამოსაკვლევ ზონაში მავნე ორგანიზმების არსებობის დადგენის მიზნით, მონაცემების შეგროვება, გამოკითხვა, საჭიროებისას ნიმუშის აღება;

ბ) მცენარეებისა და მცენარეული წარმოშობის პროდუქტის მოყვანისა და დასაწყობების ადგილებში, საკარანტინო და სხვა საშიში მავნე ორგანიზმების გამოვლენისა და დიაგნოსტიკისათვის, ფიტოსანიტარიული მონიტორინგი და ზედამხედველობა.

5. საკარანტინო და სხვა საშიში მავნე ორგანიზმების ზედამხედველობისა და მონიტორინგის მიზნით კახეთის, შიდა ქართლისა და ქვემო ქართლის, მცხეთა-მთიანეთის, სამეგრელო-ზემო სვანეთის, გურიის, იმერეთის, სამცხე-ჯავახეთის, რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის რეგიონებში, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისა და ქ.თბილისის ტერიტორიებზე, მავნე ორგანიზმების დიაგნოსტიკისათვის (ენტომოლოგიური, მიკოლოგიური, ვირუსოლოგიური, ბაქტერიოლოგიური, ჰელმინთოლოგიური, ჰერბოლოგიური) ანალიზი

(ლაბორატორიული გამოკვლევა) ჩაუტარდება სავარაუდოდ **1395** ნიმუშს. (დანართი №3.1)

6. მცენარეთა დაცვის კონტროლის პროგრამის გახორციელების პროცესში, ფიტოსანიტარიული რისკების გათვალისწინებით, მცენარეთა სიჯანსაღისთვის საფრთხის შემცველი მავნე ორგანიზმების ან ახალი მავნე ორგანიზმის გამოჩენისას განხორციელდება მავნე ორგანიზმების კვლევა, მათი იდენტიფიცირების მიზნით, ანალიზი ჩაუტარდება სავარაუდოდ **55** ნიმუშს, დანართი №3.1-ის მიხედვით.

7. **კვალიფიციურ სანერგე მეურნეობებში სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის მომართვის საფუძველზე**, მავნე ორგანიზმების დიაგნოსტიკის მიზნით კახეთის, შიდა ქართლისა და ქვემო ქართლის, მცხეთა-მთიანეთის, სამეგრელო-ზემო სვანეთის, გურიის, იმერეთის, სამცხე-ჯავახეთის, რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის რეგიონებში, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისა და ქ.თბილისის ტერიტორიებზე, (ენტომოლოგიური, მიკოლოგიური, ვირუსოლოგიური, ბაქტერიოლოგიური) ანალიზი (ლაბორატორიული გამოკვლევა) ჩაუტარდება სავარაუდოდ **2165** ნიმუშს. (დანართი №3.2) დანართში მითითებული, კონკრეტული ლაბორატორიული კვლევების რაოდენობები დანართი №3.2 არის სავარაუდო და შეიძლება შეიცვალოს ჯამური ღირებულების ფარგლებში და ერთეული ლაბორატორიული კვლევის ღირებულების უცვლელად.

მუხლი 6. პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების კონტროლი

1. წლის განმავლობაში განხორციელდება წარმოების პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების დაფასოების, მარკირების, შენახვის, რეალიზაციის და გამოყენების საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული მოთხოვნების შესრულების შემოწმება (ზედამხედველობა) და პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების ხარისხის მონიტორინგი - ნიმუშების აღება.

2. 2022 წლის დეკემბრის მონაცემებით აღრიცხულია პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების 608 ობიექტი, მათ შორის, უვადო აღიარება მინიჭებული აქვს 599 სარეალიზაციო ობიექტს. 2023 წელს განხორციელდება აღნიშნული ობიექტების

რაოდენობის დაზუსტება და კონტროლი: აღიარებულ სარეალიზაციო ობიექტებში გეგმური ინსპექტირება ჩატარდება წელიწადში არანაკლებ ერთხელ და დოკუმენტური შემოქმედა - საჭიროებიდან გამომდინარე. ასევე, დაინტერესებული ბიზნესოპერატორების მომართვის შემთხვევაში, განხორციელდება კონტროლი აღიარების მინიჭების მიზნით, დაინტერესებული მომხმარებლის მოთხოვნის საფუძველზე - ნიმუშის აღება და ლაბორატორიული კვლევა. სარეალიზაციო ობიექტების განლაგებიდან გამომდინარე ოპტიმიზირებული იქნება ასაღები ნიმუშების რაოდენობა.

3. პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების მონიტორინგის გეგმის შემუშავებისას გათვალისწინებულია:

ა) წინა წლების უხარისხო, ვადაგასული, არარეგისტრირებული პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების გამოყენებით გამოწვეული მოსავლის დანაკარგების შემთხვევები;

ბ) სააგენტოსათვის მომხმარებლის მიმართვის შემთხვევები;

გ) წინა წლებში განხორციელებული მონიტორინგის შედეგები;

დ) სააგენტოს მიერ საანგარიშო წელს და წინა წლებში განხორციელებული საქმიანობების შედარებითი ანალიზი.

4. ვინაიდან, ქვეყანაში არსებობს მხოლოდ ერთი აკრედიტირებული ლაბორატორია, რომელსაც შეზღუდული შესაძლებლობიდან გამომდინარე 2022 წელს შეეძლო 73 მოქმედი ნივთიერების განსაზღვრა. 2023 წლიდან აღნიშნული ლაბორატორია დამატებით კიდევ განსაზღვრავს 23 მოქმედ ნივთიერებას, ჯამში 96 ნივთიერებას. რაც კონტროლის პროგრამის გაძლიერების საშუალებას იძლევა. ასევე შემოწმდება აგროქიმიკატების ძირითადი კვებითი მაკრო ელემენტები.

არარეგისტრირებული, ფალსიფიცირებული, ვადაგასული, გამოსაყენებლად უვარგისად მიჩნეული პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების ბაზარზე განთავსების ფაქტების აღმოფხვრის მიზნით, მონიტორინგისას 2023 წელს აღებული და გამოკვლეული იქნება სხვადასხვა დასახელების ერთკომპონენტური და ორკომპონენტური პესტიციდების სავარაუდოდ 450 ნიმუში (600 ანალიზი) და ერთკომპონენტური, ორკომპონენტური და სამკომპონენტური აგროქიმიკატების

სავარაუდოდ – 50 ნიმუში (92 ანალიზი), სულ, 500 ნიმუში (692 ანალიზი), მათ შორის:

ა) პესტიციდები:

ა.ა) ერთკომპონენტური - 300 ნიმუში (300 ანალიზი);

ა.ბ) ორკომპონენტური - 150 ნიმუში (300 ანალიზი),

ბ) აგროქიმიკატები:

ბ.ა) ერთკომპონენტური (აზოტი - N) – 25 ნიმუში (25 ანალიზი);

ბ.ბ) ორკომპონენტური (აზოტი - N + ფოსფორი - P) – 8 ნიმუში (16 ანალიზი);

ბ.გ) სამკომპონენტური (აზოტი - N + ფოსფორი - P + კალიუმი - K) – 17 ნიმუში (51 ანალიზი).

მუხლი 7. ინსპექტირება

დაინტერესებული პირების მომართვის შემთხვევაში განხორციელდება მცენარის, მცენარეული პროდუქტისა და სხვა ფიტოსანიტარიული რეგულირებადი ობიექტის ვიზუალური შემოწმება (დახედვა) მავნე ორგანიზმების გამოვლენის ან/და ფიტოსანიტარიულ მოთხოვნებთან შესაბამისობის დადგენის მიზნით, ექსპორტისა და რეექსპორტის დროს.

მუხლი 8. მოსალოდნელი შედეგები

1. შესწავლილ იქნება საქართველოს ტერიტორიის ფიტოსანიტარიული მდგომარეობა, საჭიროებისას დროული ფიტოსანიტარიული ზომების დასაგეგმად და ქვეყნიდან მცენარეული პროდუქციის ექსპორტის ხელშესაწყობად.

2. შემოწმებული იქნება პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების მწარმოებელი (დამფასოებელი), შემნახველი, სარეალიზაციო ობიექტები და მათი საქმიანობის შესაბამისობა მოქმედ კანონმდებლობასთან.

3. გამოვლენილი იქნება ფალსიფიცირებული, არარეგისტრირებული, აკრძალული, ვადაგასული და უვარგისი პესტიციდებითა და აგროქიმიკატების ბაზარზე განთავსების და გამოყენების ფაქტები.

სახელმწიფო მიზნობრივი ქვეპროგრამის „მცენარეთა დაცვა და ფიტოსანიტარიული კეთილსაიმედოობა“
ფარგლებში მავნე ორგანიზმებზე ნიმუშების ლაბორატორიული კვლევა

	მცენარეთა მავნე ორგანიზმი	ნიმუშის რაოდენობა, ცალი (სულ 1395)	კვლევის სესრულების ვადები	შენიშვნა
1. მავნებლები (ენტომოლოგიური კვლევა) - 985 ნიმუში;				
	Agrilus planipennis Fainmaire - ივანის ზურმუხტისფერი პეწიანა	45	ნიმუშის ჩაბარებიდან	
	Anoplopora Grablipenis - აზიური ხარაბუზა	30	არაუმეტეს 15	
	Aonidiella citrina – ნარინჯოვანთა ყვითელი ფარიანა	20	კალენდარული	
	Bemisia tabaci - ბამბის ფრთათეთრა	150	დღისა	
	Carposina Sasakii - ატმის ნაყოფქამია	50		
	Ceratitis capitata - ხმელთაშუაზღვის ნაყოფის ბუზი	50		
ხოჭო	Diabrotica virgifera virgifera - სიმინდის დასავლური	100		

	Frankliniella occidentalis - დასავლეთის ყვავილის თრიფსი	110		
	Lopholeucaspis japonica (Cockerell) იაპონური ჩხირისებრი ფარიანა	20		
0	Paysandisi archon - პალმის ჩრჩილი	70		
1	Popillia japonica - იაპონური ხოჭო	60		
2	Rhagoletis pomonella - ვაშლის ბუზი	50		
3	Rhynchophorus ferrugineus - პალმის წითელი ცხვირგრძელა	30		
4	Spodoptera littoralis - ეგვიპტური ბამბის ხვატარი	20		
5	Grapholita molesta - აღმოსავლური ნაყოფქამია	80		
6	Bactrocera dorsalis - აღმოსავლური ხილის ბუზი	100		
2. ბაქტერიები (ბაქტერიოლოგიური კვლევები) - 170 ნიმუში;				

	Clavibacter michiganensis subsp sependonicus - კარტოფილის რგოლური სიდამპლე	20	ნიმუშის ჩაბარებიდან არაუმეტეს 25 კალენდარული დღისა	
	Erwinia amylovera -ხეხილის ბაქტერიული სიდამწვრე	30		
	Pseudomonas syringae pv actinidiae - კივის ბაქტერიული სიდამწვრე	20		
	Ralstonia solanacearum - კარტოფილის მურა სიდამპლე	20		
	Xanthomonas fragariae - ხენდროს კუთხოვანი ლაქიანობა	20		
	Xylella fastidiosa - პირსის დაავადება (ვაზის ბაქტერიოზი)	30		
	Xylophilus ampelinus - ვაზის ბაქტერიული ჭკნობა	30		
3. ვირუსები(ვირუსოლოგიური კვლევები) - 40 ნიმუში;				
	Peach rosette mosaic virus - ატმის მოზაიკა	15	ნიმუშის ჩაბარებიდან არაუმეტეს 10 კალენდარული დღისა	
	Plum pox poty virus - ქლიავის ჩოფურა (შარკა)	10		
	Citrus tristeza closterovirus - ციტრუსოვანთა ტრისტეზა კლოსტეროვირუსი	15		

4. სოკოები(მიკოლოგიური კვლევები) – 80 ნიმუში;			
	Guignardia citricarpa - ციტრუსოვანთა შავი სიდამპლე	30	ნიმუშის ჩაბარებიდან არაუმეტეს 25 კალენდარული დღისა
	Synchytrium endobioticum - კარტოფილის კიბო	30	
	Stenocarpella maydis - სიმინდის ტაროს მშრალი სიდამპლე	20	
5. ნემატოდები (ჰელმინთოლოგიური კვლევები) – 120 ნიმუში;			
	Bursaphelenchus xylophilus - ფიჭვის ღეროს ნემატოდა	20	ნიმუშის ჩაბარებიდან არაუმეტეს 20 კალენდარული დღისა
	Ditylenchus destructor – კარტოფილის ღეროს ნემატოდა	20	
	Globodera palida - კარტოფილის მკრთალი ნემატოდა	20	
	Globodera rostochiensis - კარტოფილის ოქროსფერი ნემატოდა	20	
	Meloidogyne chitwoodi - კოლუმბიური მეგაღე ნემატოდა	20	
	Meloidogyne fallax - ცრუ კოლუმბიური მეგაღე ნემატოდა	20	
6. მავნე ორგანიზმების გავრცელების არეალის სწრაფი ზრდის, ახალი მავნე			

ორგანიზმის გამოჩენასთან დაკავშირებული კვლევები			
	ენტომოლოგიური, ბაქტერიოლოგიური, ვირუსოლოგიური, მიკოლოგიური, ჰელმინთოლოგიური, ჰერბოლოგიური კვლევები საჭიროების შემთხვევაში		

სახელმწიფო მიზნობრივი ქვეპროგრამის „მცენარეთა დაცვა და ფიტოსანიტარიული კეთილსაიმედოობა“
ფარგლებში მავნე ორგანიზმებზე ნიმუშების ლაბორატორიული კვლევა

	მცენარეთა მავნე ორგანიზმი	ნიმუშის რაოდენობა, ცალი (სულ) (2165)	კვლევის სესრულების ვადები	შენიშვნა
1. მავნებლები (ენტომოლოგიური კვლევა) - 420 ნიმუში;				
	Agrilus planipennis	10	ნიმუშის ჩაბარებიდან არაუმეტეს 15 კალენდარული დღისა	
	Aleurocanthus spiniferus	10		
	Aleurocanthus woglumi	10		
	Anastrepha fraterculus	10		
	Anastrepha ludens	10		
	Anoplophora chinensis	10		

	Anoplophora glabripennis	10		
	Anthonomus bisignifer	10		
	Anthonomus signatus	10		
0	Aromia bungii	10		
1	Bactrocera dorsalis	10		
2	Bactrocera tryoni	10		
3	Bactrocera zonata	10		
4	Carposina sasakii	10		
5	Cecidophyopsis ribis	10		
6	Chaetosiphon fragaefolii	10		
7	Choristoneura spp.	10		

8	<i>Conotrachelus nenuphar</i>	10		
9	<i>Dasineura tetensi</i>	10		
0	<i>Epidiaspis leperii</i>	10		
1	<i>Eriosoma lanigerum</i>	10		
2	<i>Homalodisca vitripennis</i>	10		
3	<i>Lopholeucaspis japonica</i>	10		
4	<i>Margarodes vitis</i>	10		
5	<i>Naupactus leucoloma</i>	10		
6	<i>Oeomona hirta</i>	10		
	<i>Phytonemus pallidus</i>	10		

7			
8	<i>Pityophthorus juglandis</i>	10	
9	<i>Popillia japonica</i>	10	
0	<i>Pseudaulacaspis pentagona</i>	10	
1	<i>Psylla</i> spp.	10	
2	<i>Quadraspidiotus perniciosus</i>	10	
3	<i>Resseliella theobaldi</i>	10	
4	<i>Rhagoletis fausta</i>	10	
5	<i>Rhagoletis indifferens</i>	10	
6	<i>Rhagoletis mendax</i>	10	

7	Rhagoletis pomonella	10		
8	Saperda candida	10		
9	Scirtothrips citri	10		
0	Scirtothrips dorsalis	10		
1	Tetranychus urticae	10		
2	Thaumatotibia leucotreta	10		
2. ბაქტერიები (ბაქტერიოლოგიური კვლევები) - 270 ნიმუში;				
	Agrobacterium spp. ბაქტერიული კიბო	30	ნიმუშის ჩაბარებიდან არაუმეტეს 25 კალენდარულ ი დღისა	
	Agrobacterium tumefaciens ბაქტერიული კიბო	10		
	Erwinia amylovora ხეხილის ბაქტერიული სიდამწვრე	40		
	Pseudomonas savastoni pv. savastoni ზეთისხილის კვანძოვანი დაავადება	20		
	Pseudomonas syringae pv. morsprunorum კურკოვნების ბაქტერიული	40		

	კიბო			
	<i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>Syringae</i> ბაქტერიული კიბო	40		
	<i>Rhodococcus fascians</i> ფოთლის ჰიპერპლაზია	10		
	<i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>Pruni</i> კურკოვნების ფოთლის ბაქტერიული ლაქიანობა	50		
	<i>Xanthomonas fragariae</i> ფოთლის კუთხოვანი ლაქიანობა	10		
0	<i>Xylella fastidiosa</i>	20		
3. ვირუსები (ვირუსოლოგიური კვლევები) - 470 ნიმუში;				
	Apple chlorotic leaf spot virus ვაშლის ქლოროზული ლაქიანობის ვირუსი	30	ნიმუშის ჩაბარებიდან არაუმეტეს 10 კალენდარულ ი დღისა	
	Apple mosaic virus- ვაშლის მოზაიკური ვირუსი	30		
	Apple stem-grooving virus ვაშლის ღეროს დაღარვის ვირუსი	30		
	Apple stem-pitting virus ვაშლის ორმოსებრი ღეროს ვირუსი	30		
	Arabis mosaic virus არაბისის მოზაიკის ვირუსი	30		
	Blueberry scorch virus მოცვის დამწვრობის ვირუსი	30		
	Blueberry shock virus მოცვის შოკის ვირუსი	30		
	Blueberry shoestring virus მოცვის თასმისებრი ვირუსი	30		
	Cherry leaf roll virus ზღის ფოთლის დახვევის ვირუსი	30		
	Cucumber mosaic virus კიტრის მოზაიკის ვირუსი	30		

0				
1	Peach rosette mosaic virus - ატმის მოზაიკა	30		
3	Plum pox poty virus - ქლიავის ჩოფურა (შარკა)	30		
4	Prunus necrotic ringspot virus ქლიავის ნეკროზული რგოლოვანი ლაქიანობის ვირუსი	30		
5	Raspberry bushy dwarf virus ჟოლოს ბუჩქოვანი ჯუჯიანობის ვირუსი	15		
6	Raspberry ringspot virus ჟოლოს რგოლოვანი ლაქიანობის ვირუსი	25		
7	Tobacco ringspot virus თამბაქოს რგოლოვანი ლაქიანობის ვირუსი	10		
8	Tomato black ring virus ტომატის შავი რგოლოვანი ლაქიანობის ვირუსი	30		
4. სოკოები (მიკოლოგიური კვლევები) - 800 ნიმუში;				
	Apiosporina morbosa - შავი კვანძოვანი კიბო	20	ნიმუშის	
	Armillaria mellea არმილარიოზი	50	ჩაბარებიდან	
	Chondrostereum purpureum კურკოვანების ვერცხლისფერი ჭკნობა	40	არაუმეტეს 25	

	Colletotrichium acutatum შავი ლაქიანობა	30	კალენდარულ ი დღისა	
	Diaporthe strumella მოცხარის ფომოფსისი	10		
	Diaporthe vaccinii მოცვის ფომოფსისი	20		
	Exobasidium vaccinii მოცვის ფოთლების გალიანობა	20		
	Geosmithia morbida - კაკლის კიბო	20		
	Glomerella cingulata ანთრაქნოზი	50		
0	Godronia cassandrae მოცვის კიბო	25		
1	Gymnosporangium spp. - კვიპაროზისებრთა ჟანგა	10		
2	Microsphaera grossulariae მოცხარის ნაცარი	10		
3	Neofabraea alba ვაშლის ქერქის კიბო	50		
4	Neofabraea malicorticis - ვაშლის ანთრაქნოზი	50		
5	Neonectria ditissima ვაშლის და მსხლის კიბო	50		
	Peronospora rubi მაცვლის ჭრაქი	10		

6			
7	Phyllosticta solitaria -ვაშლის ლაქიანობა	50	
8	Phymatotrichopsis omnivora - ფესვის ტეხასური სიდამპლე	20	
9	Phytophthora cactorum ვაშლის ფესვის ლპობა	50	
0	Phytophthora cambivora ტყის ჯიშების ფესვების ლპობა	10	
1	Phytophthora cryptogea პომიდვრის ფესვის ლპობა	10	
2	Phytophthora fragariae მარწყვის ფესვის წითელი ლპობა	10	
3	Phytophthora ramorum - მუხის ფიტოფტოროზი	10	
4	Phytophthora sp. ფიტოფტოროზი	20	
5	Plenodomus tracheiphilus მალსეკო, ანუ ლიმონის ხმელა	15	

6	<i>Podosphaera aphanis</i> მარწყვის ნაცარი	10		
7	<i>Podosphaera mors-uvae</i> მოცხარის ნაცარი	10		
8	<i>Rosellinia necatrix</i> ფესვის თეთრი სიდამპლე	10		
9	<i>Sclerophora pallida</i> - იფნის სკლეროფორა	10		
0	<i>Verticilium albo-atrum</i> ვერტიცილიოზური ჭკნობა	50		
1	<i>Verticillium dahliae</i> ვერტიცილიოზური ჭკნობა	50		
5. ნემატოდები (ჰელმინთოლოგიური კვლევები) – 170 ნიმუში;				
	<i>Aphelenchoides besseyi</i> ბრინჯის ნემატოდა	10	ნიმუშის ჩაბარებიდან არაუმეტეს 20 კალენდარულ ი დღისა	
	<i>Aphelenchoides blastophorus</i> აფელენხოიდეს ბლასტოფორუსი	10		
	<i>Aphelenchoides fragariae</i> მარწყვის აფელენხოიდესი	10		
	<i>Aphelenchoides ritzemabosi</i> კრიზანთემას ფოთლის ნემატოდა	10		
	<i>Ditylenchus dipsaci</i> ღეროს ნემატოდა	10		
	<i>Meloidogyne arenaria</i> არაქისის გალიანი ნემატოდა	10		

	Meloidogyne fallax კოლუმბიის გაღებანი ფესვის ნემატოდა	10		
	Meloidogyne hapla ჩრდილოეთის გაღანი ნემატოდა	10		
	Meloidogyne incognita სამხრეთის გაღანი ნემატოდა	10		
0	Meloidogyne javanica იავური გაღანი ნემატოდა	20		
1	Pratylenchus penetrans ფესვის დაზიანების ნემატოდა	20		
2	Pratylenchus vulnus კაკლის ფესვის დაზიანების ნემატოდა	20		
3	Xiphinema americanum ამერიკული ხანჯლიანი ნემატოდა	20		
5. ფიტოპლაზმების იდენტიფიკაცია – 35 ნიმუში;				
	Candidatus Phytoplasma asteris	5	ნიმუშის ჩაბარებიდან არაუმეტეს 15 კალენდარულ ი დღისა	
	Candidatus Phytoplasma mali	5		
	Candidatus Phytoplasma pruni	5		
	Candidatus Phytoplasma prunorum	5		
	Candidatus Phytoplasma pyri	5		
	Candidatus Phytoplasma rubi	5		
	Candidatus Phytoplasma solani	5		

6. მავნე ორგანიზმების გავრცელების არეალის სწრაფი ზრდის, ახალი მავნე ორგანიზმის გამოჩენასთან დაკავშირებული კვლევები			
	ენტომოლოგიური, ბაქტერიოლოგიური, ვირუსოლოგიური, მიკოლოგიური, ჰელმინთოლოგიური კვლევები საჭიროების შემთხვევაში		